

6. Pomožne kmetijske nadaljevalne šole v obmejnih krajih. Govori g. Winkler Venceslav, šolski upravitelj — Bloke.
7. Poročilo odbornikov.
8. Samostojni predlogi.
9. Volitev.
10. Slučajnosti.

GOSPODINJSKO NADALJEVALNO ŠOLSTVO.

Sestanek Delovnega občestva učiteljske gospodinjske nadaljevalnih šol bo dne 23. marca 1935. na meščanski šoli v Celju. Otvoritev ob 8. uri. Dnevni red:

1. Pozdravni nagovor in komemoracija za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Govori tov. Mešček Anka, predsednica delovnega občestva.
2. Razvoj gospodinjske nadaljevalne šolstva. Govori g. Krošl Jože, ref. za kmet. nadaljevalno šolstvo.
3. Namen gospodinjske nadaljevalnih šol in dosedanja praksa. Govori tov. Pleško Marija, učiteljica, Vrhnika.
4. Poročilo tov. Grum - Skulj Andreje, tajnice delovnega občestva.
5. Poročilo tov. Plavšak Marte, blagajničarke delovnega občestva.
6. Sistematična nadaljnja izobrazba voditeljic gospodinjske nadaljevalnih šol. Govori tov. Klun Neža, učiteljica v Dolenji vasi.
7. Samostojni predlogi.
8. Volitev.
9. Slučajnosti.

Delovno občestvo je duša vsega nadaljevalnega šolstva, ker v skladu z izkušnjami voditeljic ter v okvirju gospodarskega načrta kraljevske banske uprave vsako leto določa smernice za pouk in vzgojo odrasle kmetijske mladine, ki so v danih razmerah najbolj aktualne in učinkovite.

Udeležba na sestanku delovnega občestva je obvezna za voditeljice onih gospodinjske nadaljevalnih šol, ki jih je kr. banska uprava v šolskem letu 1934/35. formalno odobrila. Ako voditeljica iz tehničnih razlogov ne more priti, mora poročati kr. banski upravi in imenovati redno učno moč iste nadaljevalne šole, ki jo bo zastopala pri delovnem občestvu. Vse voditeljice ter redne učne moči, ki zastopajo voditeljico imajo pravico do povrnitve dejanskih potnih stroškov in po možnosti do povrnitve delnih izdatkov za prehrano.

Kraljevska banska uprava je z odlokom z dne 19. februarja 1935. III. No. 2016/2 dovolila dopust za dan delovnega občestva vsem rednim učnim močem, ki delujejo v šolskem letu 1934/1935. na nadaljevalni šoli in ki se želijo udeležiti tega občestva.

Skupno s prijavo je treba poslati samostojne predloge kmetijskemu oddelku kraljevske banske uprave.

— 85 letnica T. G. Masaryka. Opozorjamo članstvo na slavnostni koncert v proslavo 85 letnice prezidenta Českoslovaške republike T. G. Masaryka, ki se bo vršil v petek, dne 8. marca 1935. v veliki koncertni dvorani Hotela »Union« ob 20. uri in ga priredi jugoslovenska českoslovaška liga v Ljubljani.

— Razpis. JUU Beograd (Kralja Miljuti- na 66.) razpisuje nagrado 1000 Din za izdelavo okvirja za pismo blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Okvir mora biti izdelan v srbsko-bizantinskem slogu (Miroslavljevo evanđelje) v več barvah. Natančnejše podatke daje izvršni odbor udruženja.

— Članstvo se večkrat pismeno obrača direktno na člane izvršnega odbora. Ker je v smislu sprejetih »Osnovnih načel« v pogledu namestitve, premeštev in intervencij» določen postopek, opozarjamo članstvo, da ne bo prejemale nikakih rešitev na privatna pisma. Vsakdo bo le po tiskanih dopisnicah opozorjen na omenjena »Osnovna načela«. Vse vloge za intervencije naj gredo potom sreskih društev.

Komaj sem se predstavil, že smo bili v živahnem pogovoru in komentirali žalostne šolske in druge razmere v kraju.

Zvedel sem, da tudi v mestu s približno 5000 prebivalci, niso mnogo na boljšem nego v vasi, kjer sem oral ledino jaz. Edino drž. uradi in gostilne imajo stranišča, ostale hiše pa lesene — škafe. O kaki kanalizaciji ni govora. Plaža je imenitna, a so redke ženske, ki bi se hodile kopat in še te, grede le ponoči.

Politično so pripadali prebivalci vsem takrat obstoječim strankam a v domačem sotskolskem društvu so složno sodelovali vsi.

Na predpustni zabavi.

Predpustni čas ni prizanesel niti tem zapuščenim krajem. Bila je nedelja in jaz sem prebiral stare časopise. V tem se odpro vrata in gospodinja me, nekam svečano, povabi — na ples. Začudil sem se, a sprejel povabilo in odšel z gospodinjjo. Burja je zunaj pela svojo večno pesem in prodirala človeku do kosti a v preprosti kmečki hiši so se ob monotonem cvilenju v 3/4 taktu, vrteli plesalci in plesalke. Čutili so se nekam počestvovane, da je prišel na ples tudi »meštara«.

»Plesišče« je bila nizka soba brez poda. Ob zidu so stale klopi iz desek, polne mladih plesalk, katerih vsaka je imela v rokah pletenje.

Ogledal sem si tudi godčev »inštrumente«, ki mu pravijo mišnice. Je to kozja ali ovčja koža z dvema luknjama. V eni je vdolana cev iz trstike, v katero »svirač« stalno piha, da je meh vedno napet. V drugo luknjo je vtaknjena piščal, podobna fruli z mnogobrojnimi luknjami, od katerih so v rabi le nekatere. Vsaka melodija se suče v okvirju terce do kvinte. Fantje, ki so slišali kdaj izraz valček, polka in mazurka, so tudi naročali te pleske, toda »mišnice« se za to niso zmenile in slišati je bilo vedno isti takt.

Osebnne zadeve

—i Napredovali so učitelji(ce) v VIII. skupino: Černelc Božidar iz Zagorja o. S. (Lit.), Globokar Ivan iz Grahovega (Log.), Streš Boris iz Prevalj (Drav.), Verbek Neža iz Zreč (Konj.), Pirnik Maks iz Litije, Wiedenig Augusta iz Drašičev (Met.), Vrbnjak - Ferencak Marija iz Pameč (Sl. grad.), Korbar Vladimir iz Sv. Petra (Mar. l.), Križman Josip iz Dol. Bistrice (Dol. Lend.), Koželj - Strgar Ema od Sv. Petra pod Sv. Gorami (Šm.), Vehovec Marjeta iz Žužemberka (Nov.), Jordan Nada iz Št. Jerneja (Krš.), Kurbus Milena iz Slatine-Radenci (Ljut.), Jančar Kristina od Sv. Tomaža (Pt.), Šumi Gabriela iz Šmartna (Kra.), Dominko Stanislav iz Sv. Petra pod Sv. gorami (Šm.), Kavčič Jadviga iz Sv. Jurja (Mar. l. br.), Grabeljšek Karel iz Artič (Br.), Roč Franc iz Sv. Lenarta (Mar. l. br.), Jerele Zofija iz Vodice (Kam.), Lenarčič Marija iz Dornove (Pt.), Roje Avrelj iz Gorič (Kranj), Kus Viljem iz Loma (Kranj), Tratar Josip iz Trebenj (N. m.), Urankar Marija iz Sela - Vrhe (Sl. grad.), Cvetko Radovan iz Cezanjeveca (Ljut.), Ambrožič Angela iz Velike Polane (D. Lendava), Ferk Leopoldina iz Sv. Jurja ob Pesnici, Aleksič Filomena iz Cirkovca (Pt.).

—i Prevedeni iz pripravniške v IX. skupino so: Turk Josip iz Gradišča (Mar. l. br.), Pretnar Ivan iz Dola pri Hrastniku (Laš.), Kaiser Marija iz Krupljevika (M. S.).

Učiteljski pravnik

—š Uradniški pokojninski sklad ob predvdi v uradniško skupino. Prevredba iz pripravniške v uradniško skupino se ne smatra za napredovanje (objašnjenje Gl. K. Broj 51604/31 — Roč. kat. str. 67), zato teko novi prejemki takoj t. j. od 1. dne naslednjega meseca po datumu prevredbe.

Ker je uradniška plača večja od pripravniške se odtegne prvomesečna razlika med celokupnimi prejšnjimi in novimi prejemki za pokojninski sklad po določbi 1. odstavka čl. 6. pravilnika o uradniškem pokojninskem skladu smiselno določilom 2. odstavka § 134. urad. zakona. — Službeni list 446/65 iz l. 1931.

Naša gospodarska organizacija

—g Članom Učit. samopomoči. Na zadnji seji je načelstvo rešilo 11 prošnji za podpore, ki so bile vložene še v novembru in decembru 1934. Vse poznejše vložene prošnje se bodo pretresavale na prihodnjih sejah. Vsi prošnji- ki pridejo ob svojem času na vrsto. Upoštevajo se resnične socialne potrebe. Na rešitev čaka nad 20 prošnji. Načelstvo more razdeliti samo oni znesek, katerega v dobi enega meseca zbere zadružna uprava iz vračil prejšnjih prošnikov. Vračajte prejete podpore redno v mesečnih obrokih, da bo načelstvo pomagalo v večji meri novim prošnikom. Podpore so namenjene vsem potrebnim članom US.

Učiteljska fiskarna

—t Novodobna pisava v luči sodobne pedagogike. Pisava z ostrokonicičastim peresom, katere je pri nas v večini šol kot zunanji znak starega pisalnega pouka še danes običajna, se je preživela. Zahteva, naj bi učenci uporabljali pri pisanju širokokoničasta peresa, pa se

Vsi so silili vame, da bi vsaj enkrat zaplesal. Odkrito povem, da sem bil v silni zadregi, a odkloniti nisem smel.

Mišnice »zavilijo« in jaz se ozrem po dekletih, ki so se jako prijazno smejale in nekam zapeljivo vabile k sebi. Vzajemno, ki se mi je zdelo najlepša (tega mi menda nihče ne bo zameril!) in se zavrtim kot kak derviš. Vse oči so bile uprte vame, Jelka se me oprijemlje vedno močneje. Zdelo se mi je, da se ves svet vrti z menoj vred. Debele znojne kaplje so mi curljale raz čelo in že sem želel, da bi vražnji meh počil, toda godba ni hotela nehati. Zdelo se mi je kot bi hoteli preizkusiti mojo moč in vztrajnost, ki je bila res že pri kraju. Toda prenehati ni kazalo. Naenkrat se Jelka zaustavi in se me nekam čudno oklene. Skoraj popolnoma je obnemogla, za kar sem ji bil neizrečno hvaležen.

Povratek.

S pomladjo se je približal tudi konec mojega samevanja. Nenadoma sem dobil brzoglavko, da sem premeščen nekam proti Sušaku, sicer tudi na otok.

Vkljub veselju, da se enkrat za vselej rešim te puščave, moram priznati, da mi je bilo slovo zelo težko. Ko sem povedal otrokom v šoli, da odhajam, so mnogi zajokali, kajti vedeli so, da odhaja prvi in zadnji prosvetitelj, zdravnik in svetovalec. Šolske oblasti so namreč popolnoma ukinile to šolo, v kateri je bil pouk bore tri leta, toliko časa, dokler sem jaz ostal v »Patagoniji«.

Še danes se spominjam tistih ljudi, ki stoje na mrtvi straži v obrambi našega plavca Jadrana, po katerem tako hrepeni naš nenasiten sosed...

Bela jadrnica reže ponosno valove in jaz se vračam z istim »premoženjem« zopet v »Evropo«, bogatejši na izkušnjah in doživljajih.

zdi nekaterim naravnost revolucionarna. Ali ni bil prehod od gosjega do jeklenega peresa, ki ga je doživel prejšnji rod večji prevrat, kakor je zamenjava ostrokonicičastega peresa za topokoničasto pero, ki za njo stremijo novodobne zahteve?

V te svrhe smo naročili več knjig o novodobni pisavi, ki vam jih tu navajamo: Dr. Ivan Matko: Novodobna pisava v luči sodobne pedagogike in šolske higijene 10 Din. Redis - Schrift 6 Din. Redis - Ornamente 9 Din. Redis - Antiqua 9 Din. Zeichnen mit der Redisfeder 42 Din. Lustige Rediszüge 10 Din. Mit Sütterlin zur Schul- und Lebenschrift 60 Din. To - Unziale 9 Din. Toh Kurzive 9 Din. Vom Punkt zum Entwurf (Die Farbenwelt in Federzügen) 54 Din. Elementare Entwicklung des Ornamentes 72 Din. Der Papierschnitt mit Tif - Schneidefeder 54 Din. Der Transparent - Papierschnitt (Leuchtbilder für Fensterbilder, Krippen u. Laternen) 9 Din.

V zalogi imamo tudi vse vrste peres, katera se rabijo za te pisave. — Knjigarna »Učiteljske tiskarne« reg. zadr. z o. zavezo v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Mladinska mafica

—mm Literarni odsek M. M. bo imel sejo v petek 8. t. m. Dnevni red: Ocenjevanje rokopisov in predlog za razdelitev književnih nagrad.

—mm 6. številka »Našega roda«, ki izide 15. t. m., prinaša dve pesmi, posvečeni materi, ki sta jih napisala Ločniškar in Slokanova. V verzih ima Golar pravljico o jurčku in palčkih.

V prozi se nadaljuje poučna in napeta Hudalova povest »Zlo«. Kocjančič opisuje svoje doživljanje na Jadranskem morju. Nadaljujejo se tudi »Povesti potnikov«.

Iz realistične proze naj omenimo Klemenčičevega »Pastirja Andreja«. Sledi bogata rubrika »Doma in po svetu«. Tudi »Cicibanov rod« je zanimiv. Nadaljuje se Čehova Kaštanka. Z veseljem bodo čitali naši najmanjši tudi veselo pravljico »Zlodej in njegov vajenec«, okrašeno z 24 ilustracijami M. Sedeja. Sledijo rubrike »Mladina piše«, uganke, nagradna tekmovalja. Risbo za naslovno stran je izdelal tokrat Fr. Gorše. Med ilustratorji srečamo v tej številki tudi Bucika, Ravnikarja, Sedeja in Kraljevo.

—mm Ameriška »Prosveta« o naših publikacijah.

Ta ameriški dnevnik, ki je prinesel prej anketo bloških šolarjev pod naslovom »Kdaj bo bolje na svetu«, je prinesel tudi nekaj kolon dolgo oceno o letošnjih publikacijah M. M. V uvodu govori kritik o ustroju in razvoju M. M. in prihaja do zaključka, da so učitelji gradili v Mladinski matici važno ustanovo, ki po svojih publikacijah silno vpliva na vzgojo slovenske mladine. Pri ocenjevanju se je vstavljal nadalje pri »Kresnicah«. O njih piše kritik, da so prijetno presenečenje. Važnost knjige vidi v tem, da kaže, kako slovenska mladina piše, o čem pišejo otroci in kako malo je v sedanjih mladinskih smisla za pravljice.

V nadaljnjem prinaša nekaj primerov iz »Kresnice«. Tu so ponatisnjeni v celoti »Velikan« od Lepše iz Šiške, »Iz moje mladosti« od Stefana Eržena, »Kamen na srcu« od Janca Kara in »Moje življenje« od učenke iz Ljubeece.

Od ilustratorjev omenja v prvi vrsti Tomaža Kvasa, ki ima v »Kresnicah« tri risbe, od teh dva portreta. O njem pravi, da je velik risarski talent.

Druge knjige ocenjuje bolj na kratko.

O Bevkovih »Tovariših« pravi, da je to za razliko od drugih, pri nas zelo običajnih pravljicnih del — povest iz stvarnega življenja dveh proletarskih otrok. To je njena vrednost. O slikanici »Kapljece« pravi, da ni kaj povedati. Zelo dobro pa je po mnenju kritika »Potovanje skozi čas« od Eda Kardelja. Knjiga je prva te vrste, prva, ki pripoveduje mladini resnico o zgodovini razvoja človeštva, in tako bo povedala mnogo starejši mladini in mnogo učiteljem in odraslim bralcem. Kardelj je srečno utrl pot in položil temelje take mladinske literature, ki je tako potrebna.

H koncu pravi kritik: Delo Mladinske matice je bogato in pomembno, pomembno tem bolj, ker skoraj ni vasi v Sloveniji, da ne bi prihajale vanjo njene publikacije. Uredništvo se tega zaveda ter se stalno trudi dvigniti višino slovenskega mladinskega slovstva.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. Zadnjič opozarjamo članstvo, da bo prihodnji pevski tečaj po sledečem programu: 16. t. m. ob 9. uri pričetek tečaja za članstvo, ki je pristopilo k zboru v letošnjem šolskem letu; 17. t. m. ob 9. uri prične tečaj za vse članstvo. Prosimo, da se članstvo udeleži tečaja točno ob napovedani uri, ker 17. zvečer nastopimo ob 20. uri v Radio. — Odbor.

Šolski radio

—r XXII. teden. V torek 12. marca bo predaval g. dr. Rudolf Kolarič: »Ob 25 letnici smrti pesnika Antona Medveda«. Razpored: 1. Doba in življenje. 2. Pesniški razvoj. 3. Delo: a) pesem; b) drama. 4. Oznaka.

V petek 15. marca bo predavala ga. dr. Slava Kristan Lunaček: »Naše zobovje«. Raz-

pored: 1. Mlečno zobovje. 2. Stalno zobovje. 3. Naloga zobovja. 4. Vzroki gnitja: a) Okuženje. b) Telesni sestav (konstitucija). c) Nagnjenost (dispozicija). 5. Kako preprečimo gnitje: a) Pravilna prehrana. b) Samočiščenje zobovja. c) Nega zobovja.

—r V kmetijskem radiu bo ob 7.30 v nedeljo 10. marca predaval g. Josip Krošl, O sodobni kmetijski kulturi.

Stanovska organizacija JUU Iz izvršnega odbora

—UPB Za socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja so darovala sreska društva JUU: Zlatar 500 Din, srez zemunski 500 Din, Smederevska Palanka 120 Din, Uzi- ce 1000 Din, Sisak 410 Din, Visoko 500 Din, Sušak 1000 Din, Banja Luka 400 Din, Lazarevac 500 Din, Skoplje 1000 Din, Rogatica 1000 Din, Slov. Konjice 1000 Din, Kumanovo 515 Din, Kosmaj Sopot 140 Din, Skupaj 7835 Din. Doslej zbranih 27.905 Din. Skupaj 35.740 Din.

—UPB Važna obvestila v radiju. Centralni presbиро predsedništva min. sveta je poslal pod br. 5878 sledeče: »Centralnemu presbироju predsedništva min. sveta je čast obvestiti učiteljsko udruženje, da bo v okvirju programa nacionalne ure na naših radio postajah v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani mogoče objavljati važnejša obvestila naših najvažnejših organizacij. Da bo mogoče obvestila pravočasno objaviti v času nacionalne ure morajo biti stvarnega pomena za naše nacionalno in državno življenje. Za objavljanje obvestil omenjenih organizacij je potrebno, da so ta obvestila dostavljena centralnemu presbироju predsedništva min. sveta z dostavkom za »radio odsek« najkasneje do 18. ure onega dne, ko se želi, da se ta vest objavi. Vesti morajo biti kratko stilizirane, pregledne in jasne.

Članstvo pozivamo na sodelovanje pri nacionalni radio uri. Članj udruženja, ki se prijavijo z referati sekciji zaradi sodelovanja morajo svoja predavanja predložiti pretipkana v treh izvodih. Sekcija pošlje predavanje na merodajno mesto in obvesti predavatelje ali je njegovo predavanje sprejeto. Obdelane teme morajo imeti nacionalni značaj in morajo posegati v našo nacionalno kulturo.

Iz društev: Vabila

— JUU SRESKO DRUŠTVO SV. LE-NART V SLOV. GORICAH bo zborovalo v ponedeljek 18. marca 1935. pri Sv. Lenartu v narodni šoli po običajnem dnevnem redu. Predaval bo tovariš Vomer o gospodarskem dnevu. Obenem se bo tudi razpravljalo o novem načinu zborovanja po odsekih. Radi važnosti zborovanja se pričakuje polnoštevna udeležba. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO LAŠKO bo tudi zborovalo z ostalimi že v prejšnji številki »Učiteljskega tovariša« navedenimi sreskimi društvi JUU, na velikem učiteljskem zboru, v soboto 9. marca ob 9. uri dopoldne na Taboru v Ljubljani. Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V NO- VEM MESTU bo zborovalo v soboto 16. marca t. l. ob 9. uri na osnovni šoli v Novem mestu.

Tovariši in tovarišice vrtnarji, prinesite s seboj cepiče, gomolje, korenike in semena vrtnih rastlin v svrhu zamenjave, ki se bo vršila v okvirju vrtnarskega krožka po zborovanju. Ob 8. uri, pred zborovanjem zasedajo sledeči odseki: Šolsko pedagoški, šol. vrtnarski in odsek za nadaljevalno šolstvo. Odbor.

Poročila:

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LI-TIJI je zborovalo 9. februarja 1935 v Ljubljani. Predsednik tov. Jože Zupančič je otvoril zborovanje in je zlasti pohvalil vrle tovariše, ki so kljub sveže zapadlem snegu prišli na zborovanje. Zborovalcev je bilo 70, to pot smo žal pogrešali spet nekatere, ki se ne zanimajo za stanovska razmotrivanja in ne prihajajo k zborovanju.

Tov. Adamič Arnošt je predaval o mladinski nacionalni literaturi. Poudaril je važnost dobre mladinske knjige za razvoj nacionalne misli. Po predavanju se je razvila zanimiva razprava. Zborovalci so čestitali tovarišu Adamiču k uspelemu mladinskemu romanu »Dva mimo smrti«, ki ga je izdal v samozaložbi in opisuje prehod srbske vojske čez Albanijo.

Predsednik Zupančič je podal nato nad uro dolgo situacijsko poročilo. Sprejeti so bili mnogi predlogi.

Na pobudo našega društva bo 9. marca v Ljubljani veliko zborovanje 8 sreskih društev. Proslavili bomo 85 letnico rojstva prezidenta CSR Tomaža Masaryka. Profesor Masarykove univerze iz Brna v CSR dr. Mihajlo Rostohar pa bo predaval o sodobnem čitalnem pouku.

Pomladansko zborovanje, ki se ga bo udeležil tudi banski šol. nadzornik tov. Skulj Andrej, bo na Polzevem pri Višnji gori. Zaključno letno zborovanje pa bomo imeli v Zagorju, koder bomo zborovali po delovnih sekcijah. To zborovanje bosta pripravila tov. Koprija in Adamič s pomočjo ostalih zagorsko-topliških članov JUU.

SŠM naj izdaja tudi knjige praktične vsebine. Izda naj knjigo, ki jo pripravljajo društvo kmetijskih strokovnjakov.

Vsak član si je dolžan nabaviti člansko karto JUU. Stane 2 Din.